

Lakiosasto

3.5.1999

Työeläkelaitoksille

I LAKI SAATAVIEN PERINNÄSTÄ**II LAKI PERINTÄTOIMINNAN LUVANVARAISUUDESTA****III LAKI ULOSOTTOLAIN MUUTTAMISESTA**

1

LAKI SAATAVIEN PERINNÄSTÄ**Lain soveltamisala**

Laki saatavien perinnästä (513/1999) tulee voimaan 1.9.1999. Sitä sovelletaan erääntyneen saatavan perintään riippumatta siitä, minkälaista saatavaa perintä koskee tai kuka on velkojana tai velallisena. Laki koskee sekä velkojan itsensä suorittamaa perintää että velkojan toimeksiantoon perustuvaa perintätoimintaa. Laki on kuitenkin toissijainen; sitä sovelletaan vain, jos muualla lainsäädännössä ei toisin säädetä. Lisäksi ulosottoviranomaisen toiminta on rajattu lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Lain pääsisältö

Lain päätarkoituksena on ehkäistä epäasianmukaisten menettelytapojen käyttäminen saatavien perinnässä. Tämän vuoksi laissa on säännös, jonka mukaan perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Perinnässä ei saa antaa vääriä tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seuraamuksista eikä aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja taikka aiheetonta haittaa. Myöskään velallisen yksityisyyden suojaa ei saa perinnässä vaarantaa.

Kuluttajasaatavan perimisestä on laissa erityissäännöksiä. Kuluttajasaatavalla tarkoitetaan sellaista elinkeinonharjoittajan saatavaa, joka perustuu kulutushyödykkeen luovuttamiseen tai luoton myöntämiseen kuluttajalle. Samoja säännöksiä noudatetaan lain mukaan soveltuvin osin perittäessä julkisoikeudellisen oikeushenkilön saatavaa tai julkisen tehtävän hoitamiseen liittyvää saatavaa yksityishenkilöltä. Kuluttajasaatavaa koskevat pykälät käsittelevät muun muassa kuluttajasaatavaa perittäessä annettavaa maksuvaatimusta, kuluttajasaatavan velkomista tuomioistuimessa sekä kuluttajasaatavien perinnän lainmukaisuuden valvontaa.

Eräiden suoraan ulosottokelpoisten julkisoikeudellisten saatavien antamista ulkopuolisten perittäväksi on rajoitettu. Toimeksisaajan perittäväksi ei saa antaa sellaisia valtion saatavia tai lainvastaisen menettelyn

Lakiosasto

3.5.1999

vuoksi määrättyjä julkisoikeudellisia maksuseuraamuksia, jotka voidaan periä ulosottotoimin ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

Velallinen on velvollinen korvaamaan perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut riippumatta siitä, periikö saatavaa velkoja itse vai toimeksisaaja velkojan lukuun. Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen korvaamaan perintäkuluja, jos velkoja tai toimeksisaaja on menetellyt hyvän perintätavan vastaisesti. Ilman tuomiota tai päätöstä ulosottokelpoisen kuluttajasaatavan perintäkulut on rajattu enintään 70 markkaan perintäkerralta.

Velkoja on lain mukaan oikeutettu antamaan perintätoimeksiannon hoitamista varten välttämättömät tiedot sen estämättä, mitä laissa säädetään tietojen salassapidosta. Trattojen viranomaisprotesti kielletään ja tratan käyttäminen kuluttajasaatavan perimiseksi kielletään. Lakiin liittyy siitä johtuvia tarkistuksia kuluttajansuojalakiin, rikoslakiin, markkinatuomioistuimesta annettuun lakiin sekä kuluttaja-asiamiehestä annettuun lakiin.

Vaikutukset työeläkepuolelle

Laki ei koske ulosottoviranomaisen toimintaa. Näin ollen sitä ei sovelleta niissä tapauksissa, joissa työeläkelaitokset perivät suoraan ulosottokelpoiset saatavansa ulosottoteitse. Työeläkelainsäädäntöön perustuvien saatavien perintä vapaaehtoisen perinnän keinoin sen sijaan kuuluu lain soveltamisalaan sekä silloin, kun työeläkelaitos perii saataviaan itse että silloin, kun se antaa perinnän ulkopuolisen tehtäväksi. Työeläkelainsäädäntöön perustuvien saatavien antamista toimeksisaajan perittäväksi laissa ei rajoiteta.

Erityissäännöksiä kuluttajasaatavan perimisestä noudatetaan soveltuvien osin perittäessä julkisen tehtävän hoitamiseen liittyvää saatavaa yksityishenkilöltä. Vaikka työeläkelaitosten voidaan katsoa hoitavan julkista tehtävää, kuluttajasaatavaa koskevat säännökset eivät Eläketurvakeskuksen mielestä tule työeläkelainsäädäntöön perustuvaa saatavaa perittäessä noudatettaviksi, koska säännösten soveltaminen on rajattu perintään yksityishenkilöltä. Eläketurvakeskuksen mielestä esim. elinkeinonharjoittaja ei ole laissa tarkoitettu yksityishenkilö.

Laki saatavien perinnästä on tämän yleiskirjeen liitteenä.

Lakiosasto

3.5.1999

2

LAKI PERINTÄTOIMINNAN LUVANVARAISUUDESTA

Laki perintätoiminnan luvanvaraisuudesta (517/1999) tulee voimaan 1.9.1999.

Lain pääsisältö

Lain mukaan perintä toisen lukuun on pääsääntöisesti luvanvaraista. Omat saatavansa velkoja voi kuitenkin jatkossakin periä itse ilman toimilupaa eikä toimilupaa vaadita satunnaiseen perintätoimintaan, jos sitä ei ole markkinoitu. Näiden poikkeusten lisäksi toimilupaa ei vaadita muun muassa julkisyhteisöjen harjoittamaan perintätoimintaan eikä sellaisten yhteisöjen tai henkilöiden harjoittamaan perintätoimintaan, joita valvotaan jo lainsäädännön nojalla.

Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on luotettava ja vakavarainen. Toimilupaa haettaessa on ilmoitettava perintätoiminnasta vastaava henkilö, jonka on huolehdittava siitä, että perintätoiminnassa noudatetaan hyvää perintätapaa ja että perintätoimintaa muutoinkin harjoitetaan lainmukaisesti. Lisäksi luvan myöntäminen edellyttää selvitystä siitä, millä tavoin perintätoimintaa harjoittavan omien ja toimeksiantajalle kuuluvien varojen erillään pysymisestä on huolehdittu.

Lupaviranomaisena on Etelä-Suomen lääninhallitus, jonka tehtävänä on myös valvoa lupaa edellyttävän perintätoiminnan harjoittamista. Toimilupa myönnetään enintään viiden vuoden määräajaksi ja se voidaan peruuttaa, ellei toimiluvan haltija enää täytä toimiluvan myöntämisen edellytyksiä tai laiminlyö luvan haltijalle laissa asetettuja velvollisuuksia.

Vaikutukset työeläkepuolelle

Lailla ei rajoiteta työeläkepuolen oikeutta saataviensa perintään. Sen 1 §:n 3 momentin 3 kohdassa on nimenomaisesti todettu, ettei toimilupaa vaadita työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa, vakuutuskassalaisissa, eläkesäätiölaissa, merimieseläkelaisissa, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden eläkelaisissa tai taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijöiden eläkelaisissa tarkoitettujen vakuutus- ja eläkelaitosten harjoittamaan perintätoimintaan.

3

LAKI ULOSOTTOLAIN MUUTTAMISESTA

Eläketurvakeskus on yleiskirjeessä A 5/99 kertonut pääkohdat hallituksen esityksestä, jolla ulosoton pakoilu keinotekoisin järjestelyin aiotaan estää (HE 275/1998 vp).

Lakiosasto

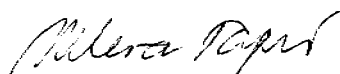
3.5.1999

Ulosottolain muutokset on vahvistettu ja laki ulosottolain muuttamisesta (481/1999) tulee voimaan 1.6.1999. Eduskuntakäsittelyssä lain 4 luvun 6 b §:n mukaista velallisen todistustaakkaa luontoisetujen hyväksyttävyydestä väljennettiin lisäämällä säännökseen sana "ilmeisen". Muilta osin eduskuntakäsittelyssä ei esityksen asiasisältöön puututtu.

LAKITEKSTIEN TILAAMINEN

Liitteenä on suomenkielinen laki saatavien perinnästä. Tätä lakia ruotsinkielisenä samoin kuin muita edellä mainittuja lakeja voi tilata Oy Edita Ab:stä, puhelin (09) 5660 566.

ELÄKETURVAKESKUS

Helena Tapio

Riitta Korpiuoma

513/99

Laki **saatavien perinnästä**

Annettu Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 1999

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan erääntyneen saatavan perintään. Perinnällä tarkoitetaan tässä laissa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on saada velallinen vapaaehtoisesti suorittamaan erääntynyt velkojan saatava.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muualla laissa säädetään toisin.

Tämä laki ei koske ulosottoviranomaisen toimintaa.

2 §

Pakottavuus

Tämän lain säännöksistä ei saa poiketa velallisen vahingoksi.

HE 199/1996
LaVM 30/1998
EV 302/1998

3 §

Kuluttajasaatava

Kuluttajasaatavalla tarkoitetaan tässä laissa sellaista elinkeinonharjoittajan saatavaa, joka perustuu kulutushyödykkeen luovuttamiseen tai luoton myöntämiseen kuluttajalle.

Tämän lain 5—7, 10 ja 12—14 §:n säännöksiä kuluttajasaatavasta on soveltuvin osin noudatettava perittäessä julkisoikeudellisen oikeushenkilön saatavaa tai julkisen tehtävän hoitamiseen liittyvää saatavaa yksityishenkilöltä.

4 §

Hyvä perintätapa

Perinnässä ei saa käyttää hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä.

Perinnässä ei saa:

- 1) antaa väärää tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seuraamuksista;
- 2) aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja taikka tarpeetonta haittaa; eikä
- 3) vaarantaa velallisen yksityisyyden suojaa.

5 §

Maksuvaatimus kuluttajasaatavan perinnässä

Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittavan on periessään kuluttajasaatavaa annettava tai lähetettävä velalliselle kirjallinen maksuvaatimus, jossa on mainittava ainakin:

- 1) velkojan nimi ja osoite;
- 2) saatavan peruste;
- 3) eriteltyinä saatavan pääoma, korko, viivästyskorko ja perintäkulut;
- 4) vaadittu kokonaissumma;
- 5) kenelle, miten ja milloin saatava on maksettava;
- 6) velallisen mahdollisuus esittää huomautuksia saatavan määrästä ja perusteesta sekä missä ajassa huomautukset on esitettävä; jos perittävänä on saatava, joka voidaan periä ulosottotoimin ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava velalliselle sellaisen saatavan perinnässä käytettävissä olevat oikeuskeinot sekä mahdollisuus hakea maksulykkäystä; ja
- 7) kenelle huomautukset on esitettävä; jos perittävänä on julkisyhteisön saatava, maksuvaatimuksessa on ilmoitettava myös sen julkisyhteisön perintää hoitavan yksikön tai henkilön yhteystiedot, jolle velallinen voi tehdä saatavaa ja perintää koskevat huomautuksensa.

Jos maksuvaatimuksessa ei ole mainittu korkojen laskentaperusteita, velalliselle on ilmoitettava, että hänellä on oikeus pyynnöstä saada selvitys korkojen määräytymisestä.

6 §

Kuluttajasaatavan velkominen tuomioistuimessa

Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava ei saa vaatia kuluttajasaatavasta maksua tuomioistuimessa ennen kuin 5 §:ssä tarkoitettu maksuvaatimus on annettu tai lähetetty

ja siinä mainitut saatavan maksamiselle ja huomautusten esittämiselle asetetut määräajat ovat päättyneet. Maksua saa kuitenkin vaatia, jos tuomioistuinkäsittelyn siirtyminen saattaa aiheuttaa velkojalle oikeudenmenetyksen tai jos käsittelyn aloittamiseen viivytyksettä on muu painava syy.

7 §

Tratan käyttö

Tratan maksamisesta kieltäytymistä ei saa selvittää julkisella toimituksella (tratan maksamatta jättämisen vuoksi otetulla protestilla).

Kuluttajasaatavan perimiseksi ei saa käyttää trattaa.

8 §

Velallisen maksusuoja

Jos velkoja on antanut perinnän jonkun muun tehtäväksi (*toimeksisaaja*), velallisen toimeksisaajalle suorittama maksu on pätevä velkojaa kohtaan. Velallisen ja toimeksisaajan välinen sopimus maksuajasta, maksutavasta tai muusta saatavan maksamiseen liittyvästä järjestelystä sitoo myös velkojaa.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos velallinen tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei toimeksisaaja ollut oikeutettu vastaanottamaan maksua tai että toimeksisaaja ylitti toimivaltansa.

9 §

Perintätoimeksiantoja koskevat rajoitukset

Toimeksisaajan perittäväksi ei saa antaa sellaisia valtion saatavia tai lainvastaisen menettelyn vuoksi määrättyjä julkisoikeudellisia maksuseuraamuksia, jotka voidaan periä ulosottotoimin ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään.

10 §

Perintäkulut

Velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut riippumatta siitä, periikö saatavaa velkoja itse vai toimeksisaaja velkojan lukuun. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon saatavan

suuruus, suoritettu työmäärä, perintätehtävän tarkoituksenmukainen suoritustapa ja muut seikat.

Velallinen ei kuitenkaan ole velvollinen korvaamaan perintäkuluja, jos velkoja tai toimeksisaaja on menetellyt 4 §:n vastaisesti tai jos perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava ei ole täyttänyt 5 §:n mukaista velvoitetta, paitsi jos menettelyn moitittavuutta tai laiminlyöntiä voidaan pitää vähäisenä.

Jos toimeksisaajan perittäväksi on annettu kuluttajasaatava, joka voidaan periä ulosotto-toimin ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annettussa laissa säädetään, velalliselta saa vaatia perintäkuluina enintään 70 markkaa perintäkerralta. Mainittua markkamäärää voidaan muuttaa asetuksella, milloin talouskehitys tai rahaolojen kehitys antavat siihen aihetta. Tässä momentissa tarkoitettut perintäkulut voidaan periä ulosottotoimin ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin edellä mainitussa laissa säädetään.

11 §

Asiakasvarat

Varat, jotka toimeksisaaja on perinyt velkojan lukuun, on pidettävä erillään toimeksisaajan omista varoista ja talletettava pankkitilille tai säilytettävä muulla luotettavalla tavalla.

12 §

Valvonta

Tämän lain säännösten noudattamista valvoo kuluttaja-asiamies silloin, kun perintä koskee kuluttajasaatavaa.

13 §

Pakkokeinot

Elinkeinonharjoittajaa, joka periessään kuluttajasaatavaa rikkoo 4, 5 tai 6 §:n säännöksiä, voidaan kieltää jatkamasta tällaista menettelyä tai uudistamasta sitä tai siihen rinnastettavaa menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Elinkeinonharjoittajaa, joka periessään elinkeinotoiminnassa syntyntä saatavaa

toiselta elinkeinonharjoittajalta rikkoo 4 §:n säännöksiä, voidaan kieltää jatkamasta tai uudistamasta tällaista menettelyä. Kieltoa on tehostettava uhkasakolla, jollei se erityisestä syystä ole tarpeetonta.

Kielto voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös 1 tai 2 momentissa tarkoitettun elinkeinonharjoittajan palveluksessa olevaan henkilöön tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

14 §

Kiellon määrääminen

Markkinatuomioistun määrää 13 §:ssä tarkoitettun kiellon. Markkinatuomioistuim voi myös antaa kiellon väliaikaisena, jolloin kielto on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu.

Markkinatuomioistuimesta ja asian käsittelystä siinä on edellä säädetyn lisäksi voimassa, mitä markkinatuomioistuimesta annettussa laissa (41/1978) säädetään.

Kuluttaja-asiamies voi määrätä 13 §:n 1 momentissa tarkoitettun kiellon tai antaa kiellon väliaikaisena noudattaen, mitä Kuluttajavirastosta annettussa laissa (1056/1998) säädetään kuluttaja-asiamiehen antamasta kiellosta.

15 §

Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittavan korvausvastuu

Perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava on velvollinen korvaamaan vahingon, joka hänen tämän lain vastaisesta tai muutoin virheellisestä menettelystään on aiheutunut sille, johon perintä on kohdistettu.

16 §

Velkojan oikeus salassa pidettävien tietojen antamiseen

Sen estämättä, mitä laissa säädetään tietojen salassapidosta, velkojalla on oikeus antaa perintätoimeksiannon hoitamista varten välttämättömät tiedot. Toimeksiannon hoitamista varten saatujen henkilötietojen suojasta on voimassa, mitä siitä yleisesti säädetään.

17 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo 4 §:n 2 momentin 1 kohdan tai 11 §:n säännöksiä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *perintärikkomuksesta* sakoon.

Rangaistus 7 §:n 2 momentin rikkomisesta säädetään rikoslain 30 luvun 3 §:ssä.

Sitä, joka rikkoo 13 §:n nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa, ei voida tuomita rangaistukseen samasta teosta.

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1999.

Tämän lain 5 ja 9 §:ää ei sovelleta, jos saatava on annettu toimeksisaajan perittäväksi ennen tämän lain voimaantuloa. Lain 15 §:ää ei sovelleta vahinkoihin, jotka aiheutuvat menettelystä ennen tämän lain voimaantuloa.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*